

# UNDGÅ BRAND DERHJEMME

*- og hvad gør jeg hvis det alligevel brænder  
samt andre råd og oplysninger*



KØBENHAVNS BRANDVÆSEN  
FOREBYGGENDE AFDELING





## Hvorfor skal jeg læse dette hæfte?

Alt for ofte ser vi i Brandvæsenet, hvor galt det kan gå ved ildebrand, og alt for ofte kan vi bagefter se, at med en smule opmærksomhed og omtanke fra de implicerede, kunne branden være undgået, eller skaden minimeret.

At "udvise rettidig omhu" er et begreb, som ofte anvendes i forbindelse med driften af større virksomheder som udtryk for, at der ikke må ske tab, der kunne have været undgået ved at tænke sig om i tide.

Omtanke og en fornuftig adfærd overfor risikoen for brand gælder imidlertid os alle, hvis vi vil undgå de tab, som en brand i hjemmet vil medføre.

Der gøres fra mange sider meget for, at vi kan opleve en sikkerhed og tryghed mod brand i vores eget hjem. I bygningsreglementet er der opstillet retningslinier for boligens udformning, der er regler for skorstene, gasinstallationer, oplag af brandfarlige effekter, el og meget andet, og skulle det gå galt, kan et effektivt brandvæsen træde til.

Men som bekendt er en kæde ikke stærkere end det svageste led; man må også selv udvise en fornuftig adfærd. Du har selv et ansvar for din egen sikkerhed, og det er det Københavns Brandvæsen med dette hæfte vil give dig mulighed for bedre at leve op til. Du vil her finde nogle forklaringer på, hvad der kan forårsage ildebrand, hvad der har betydning for, hvordan branden udvikler sig samt råd og vejledning til at imødegå en sådan situation. Lad ikke det svageste led i brandforebyggelseskæden være din person!

At læse og efterleve dette hæfte, er at udvise rettidig omhu.

Derfor skal du læse dette hæfte og tale med dine nærmeste om, hvordan I undgår tab i forbindelse med brand.

Flemming Christensen

Forebyggende Afdeling  
Københavns Brandvæsen

Dette hæfte er sammenskrevet og redigeret i forhold til tidligere udsendt materiale. Der er ved udformningen tilstræbt at flest muligt, bosiddende i Københavns Kommune, kan få glæde af at læse det.

Har du kommentarer modtages de gerne på e-mail: [forebygafd@112.dk](mailto:forebygafd@112.dk).

Vil du vide mere om Københavns Brandvæsen, kan du læse om os på [www.brand.kk.dk](http://www.brand.kk.dk), hvor dette hæfte også kan downloades.

Tegninger er udarbejdet af Ulla Mosegaard  
I. oplag, december 2003

## VIDSTE DU....

at dødsbrande sker på disse tidspunkter

Kl.  
20 - 24  
7 %



Kl.  
00 - 04  
21 %

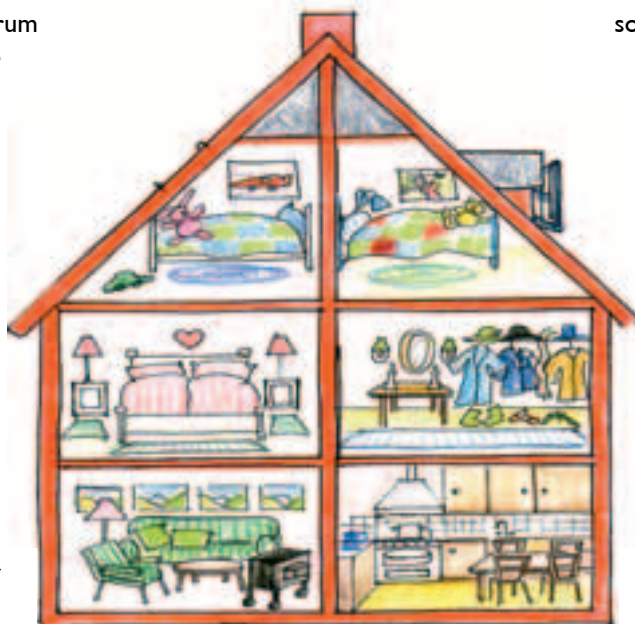
Kl.  
04 - 08  
18 %

Kl.  
08 - 20  
54 %

at de fleste dødsbrande begynder i opholdsrum, soverum og køkkener

opholdsrum  
68 %

soverum  
21 %



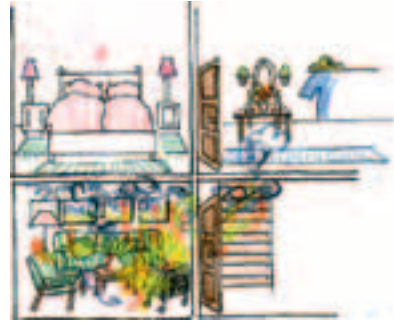
køkkener  
7 %

andre  
4 %

at den livsfarlige røg fylder boligen på 4–5 minutter



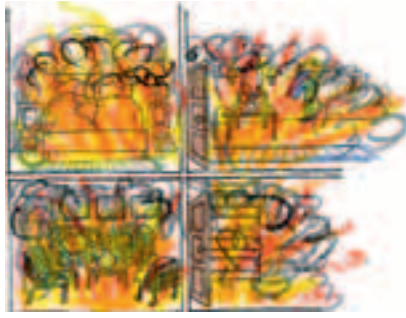
Gløder, ca. 1 - 2 min.



Flammer, ca. 3 - 4 min.



Røggasserne spredes, ca. 4 - 5 min.



Røggasserne antændes, ca. 5 - 7 min.

at en brand forudsætter tre ting på samme tid, nemlig tilstrækkelig høj temperatur, ilt og noget, der kan brænde.



## DERFOR....

### **...SKAL DU HAVE RØGALARMER - DE REDDER LIV**

Røg er det farligste ved en brand. En bolig fyldes med røg på 4-5 minutter, selv om der er tale om en lille brand. Uden røgalarm kan du blive røgforgiftet og sove ind i døden. En røgalarm udenfor soveværelset kan give nogle ekstra minutter. Røgalarmen giver et kraftigt lydsignal, der vækker dig og giver dig en chance for at komme ud. Du får nogle minutter foræret, og det er måske nok til at du kan redde livet, eventuelt varsle og hjælpe andre ud.



I hver bolig bør der være mindst én røgalarm. Det er ligegyldigt hvilken type bolig du bor i, da det er møbler m.v., der brænder og giver røg- og brandspredning. Når det brænder, stiger den varme røg op til loftet i det rum, hvor branden begynder. Derefter spredes røgen hurtigt i hele rummet og i 2-plans huse går røgen via trappen til etagen ovenover, se side 5.

Det er derfor vigtigt, at røgalarmen altid sidder højt placeret.

#### **Valg af røgalarm:**

Der findes et antal forskellige fabrikater på markedet.

Der findes flere forskellige typer, bl.a.

- En grundmodel, hvor alarmsignalet går i gang, når røgen når til røgalarmen
- En model, der kan sammenkobles med andre røgalarmer, så alarmsignalet i alle røgalarmer går i gang, blot røgen når til én af alarmerne.

Du bør være sikker på, at røgalarmen er godkendt og dermed afprøvet. Det kan du se ved, at den er *Varefakta*-mærket.



**Placering:**

Røgalarmerne skal placeres i loftet - mindst én på hver etage. De skal placeres således, at alarmerne kan høres i alle soverum.

Du bør ikke placere en røgalarm i køkken og badeværelse eller umiddelbart uden for døre til disse rum, idet alarmerne vil gå i gang, hvis de påvirkes af stegeos eller damp. Hvis røgalarmerne går i gang - uden at der er brand - så lad være med at tage batteriet ud, men vift i stedet med en avis, viskestykke eller lignende under røgalarmerne indtil den stopper.

**Eksempler på placeringer**

**Lejlighed**



**Parcelhus**



Tegningen viser en "gennemsnitslejlighed": I større lejligheder med en lang gang skal der være to alarmer, se tegningen af parcelhus. Røg spredes i gange.

• Røgalarm

**Opgang**



**Villa/rækkehus**



I huse med flere etager sættes en alarm op på hver etage, øverst på trappen. Røg stiger opad.

### **Afprøvning og vedligeholdelse:**

På røgalarmerne sidder der en lille knap til afprøvning af alarmerne. Hvis alarmerne ikke går i gang, når du trykker på den, er batteriet dødt og skal skiftes.

Inden batteriet dør helt, vil røgalarmerne typisk "bippe" jævnligt i nogle dage.

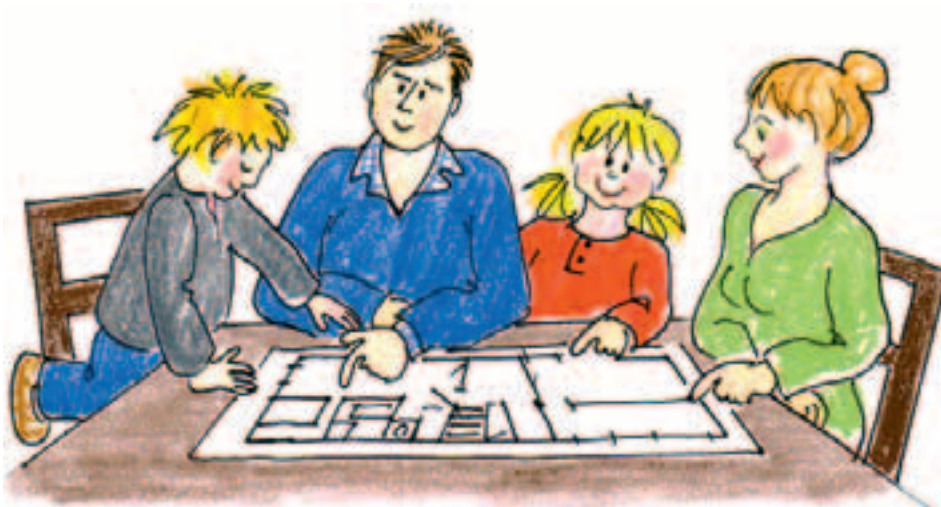
Gør det til en fast vane at afprøve røgalarmerne, eksempelvis hver den 1. i måneden.

Det er også en god idé at udskifte batterierne én bestemt dag hvert år, som du kan huske.

Vær opmærksom på, at der findes røgalarmer, hvor batteriet kan holde i op til 10 år.

En gang imellem skal du også åbne røgalarmerne og rengøre dem indvendigt med din støvsuger.

### ***...HAVE EN FLUGTVEJSPLAN***



Hvis I laver en plan for, hvordan I slipper ud ved en brand, så har I på forhånd løst mange af de problemer, der kan opstå. Sæt et kryds på en tegning ved alle døre, udgange og vinduer, der kan anvendes til at komme ud af. Dette afhænger naturligvis af hvilken bolig man har, se afsnittet "Sådan kommer du ud", side 18. Tal sammen om, hvad I skal gøre, alt efter hvor det brænder.

Det er særligt vigtigt at finde ud af, hvad der skal gøres, hvis de sædvanlige udgange som trappe, entré eller korridor er spærret af ild og røg.

Det er naturligvis også vigtigt, at børnene ved, hvordan de kommer ud. Forklar dem at de ikke må "gemme" sig for ilden.



Når I laver flugtvejsplanen, skal I have dette med i tankerne:

- Hvordan kommer I ud?
  - Skal der bruges en stige og hvor der en placeret?
  - Skal der bruges nøgler for at komme ud?
- Hvor mødes I uden for huset?
- Husk at der skal være én til at modtage Brandvæsenet, der gerne vil vide:
  - Om der er personer, der ikke er kommet ud.
  - Hvor brænder det?
  - Hvordan kommer Brandvæsenet ind?

Afprøv planen (hvordan fungerer den om natten?), her skal Brandvæsenet dog ikke alarmeres!

### **Vigtigt!**

Anskaf en bankboks til værdigenstande og uerstattelige ting m.v.  
Hvis det brænder, er der ikke tid til at redde disse ting.

### **...SKAL DER VÆRE ADGANG FOR BRANDVÆSENET**

Brandveje må ikke spærres af biler, containere m.m.



# UNDGÅ AT BRANDE OPSTÅR

## RYGNING OG RYGERE

Hvis du vælger at hygge dig med en cigaret i sofaen, så husk, at det er først, når du falder i søvn, at det bliver rigtig farligt. Vær også opmærksom på, at medicin og alkohol kan sløve.



Der sker som regel det, at cigaretten falder ned i sofaen, på stolen, på tøjet, på gulvet eller på sengetøjet. Der ligger den og ulmer og udvikler røg!

En cigaret "kræver" kun 100 gram polstring fra din sofa eller dit sengetøj, før den er livstruende! En ganske lille glødebrand er alt, der skal til, før den giftige røg fra kunststofmaterialer m.v. vil få dig til at sove stille og roligt ind i døden.

Derfor:

- Ryg *aldrig* i sengen - stå op hvis du er smøgtrængende.
- Sidder du i sofaen og kan mærke, at du er træt, så lad være med at tænde en ny cigaret.
- Lad være med at tømme askebægre direkte i affaldsspande. Gør indholdet i askebægret vådt, inden det tømmes, eller vent med at tømme askebægret til næste dag. Vær opmærksom på problemet ved fester, hvor mange ryger.

## BØRN OG ILD

- Lær børnene at omgå ild, mens de er små
- Forsøg at undgå, at børnene får fat i tændstikker og lightere
- Aflås lofts- og kælderrum, så børnene ikke så let kan gemme sig og lege med ild
- Lad aldrig børn være alene, når der er åben ild i nærheden
- Hav aldrig levende lys i børneværelser
- Lær børn, at de skal få fat i en vok-



sen, hvis de opdager ild, og at de ikke skal gemme sig.  
*Husk at børn ofte gemmer sig, når de bliver bange eller frygter at blive skældt ud.*

## LEVENDE LYS

- Stil altid tændte stearinlys, så børn og husdyr ikke kan vælte dem
- Hav altid levende lys under opsyn
- Sluk levende lys, når du går i seng eller forlader boligen
- Pas på flagrende gardiner i nærheden af levende lys. Placer levende lys i god afstand fra gardiner
- Hav aldrig levende lys på børneværelser
- Stearin (især fyrfadslys) kan flyde ud og begynde at brænde. Pust ikke lys ud, men kvæl flammen, fx med en gryde, der lægges over lys(ene) med bunden i vejret.

### Adventskranse og juledekorationer:

- Brug selvslukkende lys
- Brug lysmanchetter af stanniol
- Brug en ubrændbar og stabil lyseholder
- Placer lyset, så dekoration og lys ikke kan vælte
- Placer lysene, så de kan brænde frit ned med god afstand til brændbart pynt og bånd
- Placer kranse og dekorationer, så de ikke kan antænde omgivelserne
- Hænger kranse i loftet skal de hænge i ståltråd foruden de kulørte bånd, som brænder meget hurtigt over, hvis uheldet er ude.



### Juletræer:

- Brug så friskt træ som muligt - helst nyfældet
- Stil træet i en spand vand indtil det skal ind i stuen
- Når træet hentes ind, brug da en stabil fod så det ikke kan vælte - helst en fod med vand (så drysser det heller ikke så let)
- Brug selvslukkende lys med ubrændbare lyseholdere eller elektriske lys
- Placer levende lys frit på grenene, så flammen ikke kan antænde grene og pynt
- Husk, at have en spand vand eller en vandkande med spreder i nærheden.

## MADLAVNING

### Hold opsyn

Hold øje med madlavningen – også under opvarmningsperioden, da glemt mad i en ovn eller i en gryde, der er kogt tør, udvikler meget røg!



### Friturestegning, fondue, fedt

Fedt og olie kan begynde at brænde, hvis temperaturen bliver for høj.

Hav derfor altid et låg i nærheden, som kan dække gryden. Hvis det brænder, så læg låg på gryden og kvæl ilden - **brug aldrig vand ved friture!!**



### Emhætter m.v. og udsugningskanaler

Ved brand i gryder og lignende begynder fedtet i emhætten og i udsugningskanalen let at brænde. Hold emhætten ren. Ved brand – stop emhætten. Tilkald Brandvæsenet (1-1-2).



## ELEKTRICITET

### TV-apparater

- Sluk altid for apparatet på stikkontakten, hvis det er muligt
- Lad være med at stille vaser med vand, pottedplanter, stearinlys og lignende oven på TV'et
- Sørg for rigelig luft omkring TV'et, så det kan komme af med varmen.



### Kaffemaskiner, el-kedler, strygejern m.m.

- Sluk altid på kontakten efter brug og træk stikproppen ud
- Efter endt kaffebrygning bør kaffen hældes på termokande, så sparer du også på strømmen.

### Komfurer, kogeplader og brødristerere

- Sluk altid for apparaterne efter brug og træk stikproppen ud, hvis det er muligt
  - Lad være med at lægge ting der kan gå ild i ovenpå apparaterne eller tæt på disse
- Du *kunne* komme til at tænde for apparaterne ved en fejltagelse, især hvis du har flere apparater tilsluttet samme stikkontakt.

## Varmeblæsere, el-radiatorer og lignende



- Placer dem frit med god afstand til gardiner og møbler, da apparaterne afgiver en kraftig varme
- Brug kun apparaterne, når du er hjemme
- Støv kan antændes af blæseren
- Brug *aldrig* disse apparater til tørring af tøj m.v.

## Varmepuder og -tæpper

- Ved brug skal tæpper og puder foldes helt ud, ellers virker termostaten ikke
- Sluk altid for apparaterne efter brug og træk stikket ud
- Hvis puder og tæpper er over 10 år gamle, bør de udskiftes.

## Lamper, lyskæder m.v.

- Dæk aldrig lamper med tørklæder, tøj m.v.
- Fastgør altid lamper m.v. forsvarligt. En væltet lampe eller en lampe, der er faldet ned, kan hurtigt sætte ild i fx en dyne.



### Halogenlamper

- De kan blive meget varme og kan antænde papir på få sekunder, selv tøj kan antændes
- Følg brugsanvisningen nøje ved montering.

### Ledninger



- Der må ikke være for mange apparater til hver stikkontakt, da det øger risikoen for brand
- Ryd op i ledningerne – der må ikke være "fuglereder" og løse forbindelser
- Pas på gnavere - de elsker ledninger.

### ÆLDRE MENNESKER

kan have svært ved at reagere hurtigt, hvis der opstår en brand.

Derfor:

- Få opsat røgalarmer. Røgalarmerne vil "opdage" en røgudvikling meget hurtigt, og du vil have længere tid til at reagere og alarmere
- Fortæl naboerne, at du har installeret en røgalarm, så de også er opmærksomme på alarmerne
- Vær opmærksom på, at medicin kan gøre dig døsig, så du kan tabe en glød eller cigaret uden at bemærke det
- Et rygeforklæde kan hindre, at tabte gløder antænder fx tøj
- Hav evt. et stort glas vand ved siden af dig, så kan du hurtigt slukke en mindre brand
- Sørg for ikke at være iført løsthængende eller letantændeligt tøj, af fx nylon, når du omgås åben ild, levende lys eller laver mad på et gaskomfur
- Lad være med - også som pårørende - at købe tøj af letantændelige stoffer, fx nylon
- Sørg for at have en telefon tæt på hvor du opholder dig, også i soveværelset
- Skift gamle elektriske apparater ud, nye apparater er generelt mere sikre, da de ofte slukker sig selv efter et stykke tid.



## PEJSE, BRÆNDEOVNE OG SKORSTENE

Brændeovne er i dag særdeles populære i private boliger. Ud over at være et varmemæssigt supplement til boligopvarmningen i vore huse, er der megen hygge forbundet med at kunne se og høre det brændende træ. Det skal helst fortsætte med at være hyggeligt.



Derfor bør du overholde nedenstående for at undgå brand i og ved pejs, brændeovn eller i skorsten:



- Læs altid brugsanvisningen grundigt
- Læg aldrig noget, der kan gå ild i, på – eller ved – pejse, brændeovne og lignende
- Anbring altid aske i brandsikre beholdere
- Brug kun tørt og rent brænde. (Vådt brænde danner glanssod, der øger risikoen for skorstensbrand)
- Sørg for rigelig lufttilførsel til brændeovnen (iltfattig forbrænding danner glanssod, der øger risikoen for skorstensbrand)
- Er uheldet ude, så luk for lufttilførslen. (Det giver skorstensbranden dårlige betingelser)
- Forsøg ikke at slukke en skorstensbrand med vand. (Det kan få skorstenen til at revne). Tilkald Brandvæsenet (1-1-2).

Du må ikke selv opstille en brændeovn uden at underrette skorstensfejeren først. Hvis du bor i lejlighed skal du først have tilladelse af kommunen til at installere pejs eller brændeovn\*.



### **\*Hvor står det?**

Bygningsreglementet (BR-95), kapitel 10.1  
Småhusreglementet (BRS-98), kapitel 1.7.1 og 8.1

## UNDGÅ PÅSATTE BRANDE

Ca. 30 % af alle brande i tæt bebyggede områder er påsatte. En betydelig del af disse kan forhindres!

Ejer, vicevært og beboere kan sammen sikre den nødvendige orden i og omkring ejendommen og derved undgå, at fristelsen opstår.

### Beboere:

- Hold orden på trapper, lofter og i kældre
- Undlad at stable affald op omkring containere, hvis de allerede er fyldt  
Har du meget, der skal smides væk på én gang, så aftal det i forvejen med viceværten
- Du må ikke bruge trappen til at opbevare diverse genstande (det gælder også barnevogne og lignende)\*
- Lås døre til kældre og lofter efter dig, så uvedkommende ikke kan få adgang
- Luk eventuelle indkastningslåger i affaldsskakter efter dig.



### Ejer/administrator:

- Sæt låse i døre til kældre og lofter
- Installer adgangskontrol ved indgangsdøren til opgange for at undgå ubudne gæster. De fleste påsatte brande i beboelsesbygninger opstår nemlig på trapper og i kældre.



Ved at indrette en ordentlig containerplads, kan påsatte brande i affaldscontainere forebygges.

Ved indretningen af en containerplads bør man være opmærksom på dette:

- Placer den mindst 5 m fra vinduer og døre
- Sørg for indhegning, evt. aflåsning
- Opsæt præventiv belysning, fx så lyset tænder, når nogen bevæger sig omkring containerpladsen
- Indret et særligt aflåst rum/skur til storaffald.



### Vicevært

#### Trapper (flugtveje)

- Fjern eller påtal, hvis der er aviser, inventar og lignende brændbart på trappen
- Fjern eller påtal, hvis der er anbragt cykler, barnevogne eller andre større genstande på reposerne.



#### \*Hvor står det?

Bygningsreglementet (BR-95), kapitel 6.5.1, stk. 1



#### *Kældre og lofter*

- Luk og lås døre til kælder- og loftsrum.

#### *Affaldsbeholdere og containere*

- Luk indkastningslåger til affaldsskakter
- Lås døre til affaldsrum
- Vær opmærksom på, at affaldscontainere ikke er placeret direkte op ad bygninger/vinduer
- Fjern affald, der er anbragt ved siden af containere.

Der er lavet en checkliste, som kan bruges til kontrol af brandsikkerheden i ejendomme, se bagest i dette hæfte.

### **Har du spørgsmål**

vedrørende din beboelsejendom, skal du henvende dig til den lokale bygningsinspektør. Det er bygningsinspektøren, der er myndighed omkring beboelsejendomme.



Hvis du bor på Amager, den indre by omkring Strøget, Vesterbro eller i Vigerslev skal du kontakte:

1. Bygningsinspektorat  
Enghavevej 170, 2450 København SV  
Tlf. 33 66 53 41, E-mail: 1\_insp@btf.kk.dk

Hvis du bor i Brønshøj, den indre by omkring Nyhavn, Emdrup, Husum, Nørrevold, Østerbro, Nørrebro, Utterslev og Vanløse skal du kontakte:

2. Bygningsinspektorat  
Frederiksborgvej 13, 2400 København NV  
Tlf: 38 33 68 00, E-mail: 2\_insp@btf.kk.dk

Hvis du er i tvivl om, hvor du skal henvende dig, er du naturligvis velkommen til at kontakte os.

# HVIS DET BRÆNDER

## ALARMERING

Tryk 1-1-2

I København vil du først høre en telefonbåndoptager:  
"De har kaldt Alarmcentralen Et øjeblik".

Bliv ved telefonen — det tager ca. 10 sekunder — så kommer du igennem til Alarmcentralen.

*Hvis du ringer fra en mobiltelefon, skal du som regel først via en servicetelefon hos mobiltelefonselskabet, som vil vide, hvilken alarmcentral du skal bruge (du kan som regel oplyse navnet på den nærmeste by).*



Når du er igennem til Alarmcentralen så oplys:

- Om du skal bruge brandvæsen, politi eller ambulance
- Hvilket telefonnummer, du ringer fra
- Hvad, der er sket
- Hvor, det er sket, adressen
- Andre ting, som du bliver spurgt om.

Sørg for, at der er en til at modtage udrykningskøretøjerne.

## BEVAR ROEN - UNDGÅ PANIK

Ved brande og andre nødsituationer er det meget vigtigt at bevare roen, *panikhandling* kan forværre situationen!

## SÅDAN KOMMER DU UD

Hvis det brænder - og du skal ud - via andre rum eller gange, så føl altid på den øverste del af de døre du skal igennem. Er de varme – så lad være med at åbne dem.

Hvis det er umuligt at komme ud den sædvanlige vej, så luk døren til rum, hvor du ikke kan komme igennem pga. røg eller ild, hvis det er muligt. Hvis der er en altan, gå ud på denne og luk døren.



**Husk, hvad der står i jeres flugtsvejsplan**

Bliver du indespærret, så læg dig ned på gulvet. Her kan der være mere ilt, mindre røg (bedre udsyn) samt mindre varme. Råb om hjælp.

### **Villaer og lignende med stueetage og 1. sal**

Brug eventuelt vinduerne som flugtvej.

Fra 1. sal kan du evt. bruge reb eller stige.

Kryb evt. ud og hæng i vindueskarmen eller tagrenden – så bliver faldet kortere.

### **Huse og beboelsesejendomme med højst otte etager, typisk til og med 7. sal**

*Hvis det brænder hos dig selv:*

Luk så mange døre mellem dig og branden som muligt. Forlad lejligheden, hvis det er muligt, og husk at lukke entrédøren. Lad være med at låse den!

I disse ejendomme kan du blive reddet ved hjælp af Brandvæsenets stiger.

Det er meget vigtigt, hvis du opdager en brand i kælderen, at du lukker døren til kælderen.

*Hvis det brænder andre steder i ejendommen:*

Gå ikke ud på en røgfyldt trappe, benyt evt. en anden trappe. Dels risikerer du at blive røgforgiftet, og dels kan det forsinke rednings- og slukningsarbejdet.

Hvis du ikke kan benytte trapperne så bliv i lejligheden. Husk, at entrédøre er brandsikrede/udført, så de kan modstå en brand i en halv time.

Kan du ikke komme ud vej egen hjælp, så hjælper Brandvæsenet dig.

Du må aldrig bruge elevatorer i tilfælde af brand.

Det er meget vigtigt, hvis du opdager en brand i kælderen, at du lukker døren til kælderen.



### **Huse med mere end otte etager**

Gør som tidligere nævnt. Da Brandvæsenets stiger ikke kan nå de øverste etager er husene bygget på en sådan måde, at du har adgang til brand- og røgsikre trapper.

Det er meget vigtigt, hvis du opdager en brand i kælderen, at du lukker døren til kælderen.

#### **Vigtigt!**

Hvis du er i et diskotek, en biograf, et udstillingslokale m.m. og der er låste eller blokerede udgange, så underret personale på stedet eller kontakt Brandvæsenet.

## HVORDAN SLUKKER DU EN BRAND

### **Faste materialer, som fx træ, møbler, papir og stoffer**

Sluk med vand, evt. en haveslange med spredt stråle eller en spand vand, hvor vandet sjattes på. Hvordan du gør, se næste side.



### **Elektriske apparater, som TV, brødrister og varmeovne:**

Afbryd strømmen og træk stik prop pen ud - først derefter må du slukke med vand.

**Fedt, spiseolie eller stearin**  
Luk for varmen og kvæl ilden med et låg.  
Lad gryden eller panden køle af!

***Vand må ALDRIG anvendes!***



## FØRSTEHJÆLP VED BRAND

### Brand i tøj

*Hvis det brænder i dit eget tøj*  
Brug vand til slukning - køl med vand indtil ambulancen kommer. I mangel af vand ruller du sig rundt på jorden/ gulvet, til ilden er kvalt. Forsøg derefter at få fat i vand til afkøling.



### *Hvis det brænder i en andens tøj*

Få personen ned at ligge, så flammer og røg kommer væk fra hovedet.  
Brug vand til slukning.

I mangel af vand kvæles ilden med et brandtæppe, en jakke eller lignende, der omgående fjernes efter slukning - køl med vand indtil ambulancen kommer.  
Sluk altid fra hovedet og nedefter.

### Røfgiftning/kulilteforgiftning

En røfgiftet person bringes til det fri.  
Tilkald ambulance.



## HVIS DU HAR HAFT BRAND

er der en række konkrete problemer og spørgsmål, der trænger sig på.

De første informationer og gode råd får du på brandstedet. Her vil politiet, Brandvæsenet og Den Sociale Døgnvagt være til stede og parate til at hjælpe. De vil umiddelbart efter en brand samle beboerne fra en brandskadet ejendom til et informationsmøde om en række praktiske spørgsmål. Det anbefales meget at gå til dette møde. På mødet kan du trygt henvende dig og spørge om alt. Myndighederne vil hjælpe og rådgive dig bedst muligt. Repræsentanter fra et skadeservicefirma og forsikringsselskaberne vil ligeledes ofte være til stede på brandstedet.



### **Hvad sker der i timerne efter branden?**

#### **Efterslukning og følgeskadebekæmpelse**

Brandvæsenet foretager efterslukning og følgeskadebekæmpelse i tiden umiddelbart efter branden. Bekæmpelse af følgeskader sker ofte i samarbejde med et skadeservicefirma, som også forestår oprydningen på brandstedet. Politiet foretager afspærring, så sluknings- og redningsarbejdet sikres de bedst mulige vilkår. Hvis der er behov for evakuering af beboere, iværksættes evakueringen af politiet



#### **Politiet passer på lejligheden**

Det er også politiets opgave at bevogte brandstedet og sikre ejendelen for beboere, der er evakueret. I praksis sker dette oftest ved, at hoveddøren låses med en hængelås, som politiet opbevarer nøglen til. Et skadeservicefirma sørger for, at ingen uvedkommende

kommer ind i lejlighederne. Hvis der ikke er et skadeservicefirma på stedet, klarer politiet eller et vagtselskab bevogtningen. Politiet sørger også for at skrive ned, hvem der er evakueret og eventuelt kommet til skade. Politiet ved, hvor eventuelle tilskadekomne er indbragt.

#### **Vær ikke alene!**

Søg selskab de næste døgn og regn med en psykisk reaktion. Bliver du dårlig i ti-

merne efter branden, så kontakt egen læge eller tag omgående på skadestuen. Du kan også kontakte en repræsentant for politiet, Brandvæsenet eller Den Sociale Døgnvagt, hvis de er i nærheden. Herefter vil der blive sørget for den fornødne hjælp.

### **Børn som er alene**

Politiet tager sig i første omgang af børn, som er alene. Så hurtigt som muligt vil Den Sociale Døgnvagt overtage ansvaret og sørge for, at de får de fornødenheder, de har brug for, indtil forældre eller pårørende kan tage over.

### **Hunden og katten**

Hvis du ikke kan have din hund, kat eller andet husdyr med dig, hjælper politiet med anbringelsen. Hunde og katte indbringes til *Dyreinternatet, Islevdalsvej 85, Rødovre*. Har du i skydningen glemt et dyr i lejligheden, så henvend dig til Brandvæsenet eller politiet.



### **Hvad sker der i dagene efter branden?**

#### **Gas og strøm**

Hvis gas og strøm skal afbrydes, aftaler Brandvæsenet dette med Københavns Energi, der også beslutter, hvornår der igen kan etableres strøm og gas efter en afbrydelse. Hvis der er skader på hovedforsyningen, forsøger Københavns Energi at etablere nødforsyning. Hvis der er skader på installationerne i den enkelte bolig, skal skaderne udbedres af en elektriker eller en blikkenslager.

#### **Hvornår kan man komme tilbage?**

Hvornår beboerne kan vende tilbage til deres lejligheder og bo, er politiets afgørelse. Det vil først ske efter, at politiet har afsluttet sine undersøgelser og frigivet brandstedet, men beboerne får så vidt muligt besked herom i god tid forinden. Skal man blot hente ting i lejligheden, kontakter man politiet. Pårørende, der ønsker adgang, skal ligeledes have tilladelse af politiet. Embedslægen i København kan bestemme, at beboerne skal forlade en ejendom. Når det sker, er det af hensyn til beboernes sundhed.

#### **Penge og smykker**

Hvis du ikke nåede at få penge og smykker med ud af lejligheden i første omgang, så kontakt politiet.



### **Hvor skal vi bo og hvem betaler?**

Det vil være rarest for dig selv, hvis du har mulighed for at være hos familie, venner eller bekendte. Har du ikke det, hjælper Den Sociale Døgnvagt eller dit forsikrings-selskab dig med at finde et overnatningssted. Hvis du ikke er forsikret, og derfor ikke får dækket udgifterne til midlertidigt ophold på hotel eller lignende, skaffer døgnvagten midlertidigt et sted at bo.

Ved brande, hvor det ikke i løbet af kort tid står klart, at de fleste kan flytte tilbage igen, vil beboerne midlertidigt blive indkvarteret på en skole eller lignende. Politiet sørger for transporten dertil, og Den Sociale Døgnvagt sørger for aftale om indkvartering.

### **Kan man lade være med at betale husleje for en lejlighed, der er brændt?**

Hvis lejligheden er brændt, skal man i første omgang stadig indbetale den sædvanlige husleje og snarest muligt søge juridisk bistand i fx Lejernes LO.

### **Forsikrings-selskabet hjælper!**

Ejendommens forsikrings-selskab vil ved større brande have en repræsentant på stedet. Du kan trygt henvende dig med spørgsmål som genhusning, erstatning, øjeblikkelige personlige behov og andre praktiske forhold. Du kan også aftale et møde senere. Er forsikrings-selskabet ikke til stede, kan redningspersonalet eller skadeservice-firmaet måske være behjælpelig med telefonnumre. Du skal i øvrigt så hurtigt som muligt kontakte det forsikrings-selskab, hvor du har din indboforsikring. Denne forsikring betaler også for din genhusning.

### **Hvis man ikke er forsikret?**

Såfremt du bor til leje og ikke har en indboforsikring, skal du kontakte Familie & Arbejdsmarkedsforvaltningen (Den Sociale Døgnvagt), der vil rådgive dig.

### **Hospitalsophold og sygemelding**

Er du indlagt på hospital eller sygemeldt efter en brand, er det en god ide at kontakte din arbejdsplads, Familie- & Arbejdsmarkedsforvaltningen og eventuelt din fagforening. Her vil du kunne få svar på spørgsmål om fx tabt arbejdsfortjeneste, sygedagpenge etc.



Den Sociale Døgnvagt og Familie & Arbejdsmarkedsforvaltningen kan kontaktes på telefon: 33 66 33 66.



## LIDT AF HVERT

### Barnevogne m.v. i trappeopgange

Barnevogne m.v. må *ikke* henstilles i trappeopgange\*. Se også "Undgå påsatte brande", side 15.



### Henstilling af knallerter og motorcykler i cykelkældre

Knallerter og motorcykler må gerne henstilles i godkendte cykelkældre/rum.

Den samlede mængde benzin i tanke og eventuelle dunke må ikke overstige 25 l i hele kælderen (pulterum, cykelrum m.m.), medmindre der er truffet særlige foranstaltninger\*\*.

Der må gerne foretages reparationer, men for at hindre benzinlugt i overliggende lejligheder anbefaler Miljøkontrollen:

- at knallerter/motorcykler ikke startes i kælderen,
- at der ikke påfyldes eller aftappes benzin i kælderen samt
- at der kun foretages reparationer, hvor der alene er tale om almindelig vedligeholdelse.

### Petroleumsfyrede lejemål

Der må i hver lejlighed opbevares 125 l petroleum (12½ dunk) inkl. fyringstanken. Oplaget må ikke placeres i kælder- og loftsrum medmindre, der er truffet særlige foranstaltninger\*\*.

Det er tilladt at få leveret fem dunke petroleum i løbet af dagen – og henstillet på trappen – men dunkene skal fjernes samme dag, når lejlighedens beboer kommer hjem\*\*.

### Brandfarlige væsker i øvrigt

I private hjem må der maksimalt opbevares 25 l benzin eller 125 l petroleum eller 1250 l dieselolie i godkendt emballage. Kun, hvis der er særlige rum indrettet hertil, kan der opbevares større mængder\*\*.



### F-gas (flaskegas)

I private hjem må der indendørs maksimalt opbevares 40 kg i flasker. Dog må der



#### Hvor står det?

\* Bygningsreglementet (BR-95), kap. 6.5.1, stk. 1

\*\* Justitsministeriets Bekendtgørelse om brandfarlige væsker, § 15

\*\*\* Justitsministeriets bekendtgørelse om F-Gas (Flaskegas), § 16

maksimalt opbevares 15 kg i flasker i kældre.  
I det fri må der maksimalt opbevares 40 kg i flasker.  
Kun, hvis der er truffet særlige foranstaltninger, må der opbevares større mængder\*\*\*.



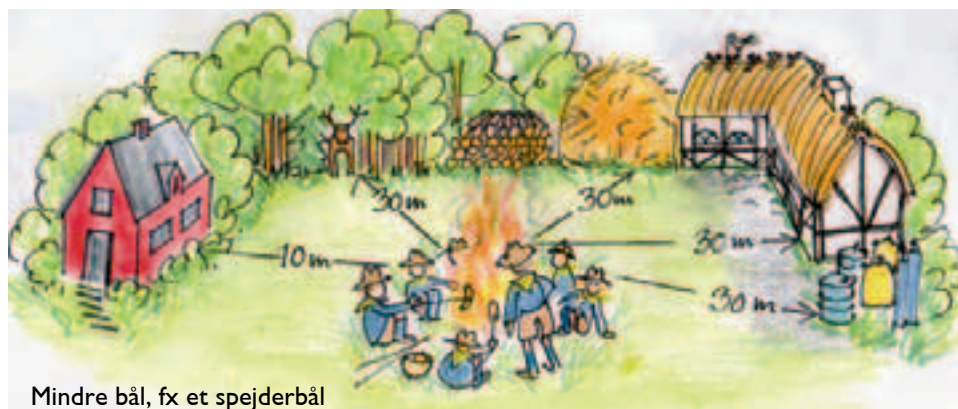
## AFBRÆNDING AF BÅL

Mange mennesker ønsker at brænde bål i villahaver, andelsboligforeninger, ejerforeninger og lign. til fx Sct. Hansbål, snobrødsbægning, "Fire walk" og lignende.

Du må ikke tænde bål, som det passer dig, da der såvel af brandhensyn som hensyn til miljøet, gælder nogle regler for afbrænding\*.

For at undgå brandspredning

- Skal du overholde disse afstandskrav:



Mindre bål, fx et spejderbål



Større bål, fx et Sct. Hans bål

- Røg m.m. fra afbrændingen må ikke være til væsentlig ulempe for omgivelserne
- Vær sikker på, at alt ild og alle gløder er slukket ved afbrændingens afslutning
- Brug den sunde fornuft.

Af hensyn til miljøet må der til bålet kun anvendes grene og lignende (rent træ). I tvivlstilfælde kontakt Miljøkontrollen på telefon: 33 66 33 66.

Du skal ikke have Brandvæsenets tilladelse til afbrænding af bål, men overholde reglerne\*.



#### Hvor står det?

\*Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 900 af 7. december 1999 om "brandværnsforanstaltninger ved afbrænding af halm, kvas, haveaffald og bål m.v." og Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 "Bekendtgørelse om affald".

## GRILLNING

Desværre sker der hvert år uheld på grund af forkert brug af grill!

Derfor:

- Brug en grillstarter, tændvæske eller tændblokke (Brug aldrig sprit eller benzin!)
- Hav tålmodighed og brug evt. et par ekstra optændingsblokke, hvis "grillen er svær at få gang i".
- Sørg for at have vand i nærheden
- I tilfælde af regnvejr tag aldrig grillen indendørs, da der under forbrændingen udvikles kulilte, der er giftig - sørg i stedet for en paraply til kokken
- Vent med at tømme grillen til dagen efter eller gør asken våd
- Brug den sunde fornuft.



#### Vigtigt

Hæld aldrig en brændbar væske på en grill, der har været ild i.

Der er ofte en lille glød et sted i kullene, så hvis der hældes en brændbar væske på, kan der uden varsel opstå en eksplosion eller en eksplosionsagtig brand og give dig eller andre, der står ved siden af, alvorlige forbrændin-

## GRILLNING PÅ ALTANER

For Brandvæsenet må du gerne grille på altaner - men udover det, der er nævnt på side 27 - bør du også overholde dette:

- Altanen skal være åben på mindst én langside
- Grillen skal placeres på et ikke brændbart underlag og ikke for tæt på ting, der kan brænde
- Du må kun bruge trækul eller briketter
- Tag hensyn til naboer med hensyn til røg og os fra grillen
- Forhør dig hos dit boligselskab eller for- ening om der er regler for grillning.



## BRUG AF UKRUDTSBRÆNDER

Sådan bør du gøre:

- Ukrudtet skal ikke brændes væk – kun "blancheres"
- Undgå brug af brænderen i tørkeperioder og i blæsevej
- Blancher kun ukrudtet, når planterne og omgivelserne er fugtige. Vand evt. området
- Sørg for at have brandslukningsudstyr i nærheden. Det kan være en vandkande, en spand vand eller haveslange
- Hold altid øje med flammen og forlad aldrig en tændt brænder
- Hold afstand til bunker af tørre blade. De antændes let
- Vær særlig opmærksom i nærheden af træhuse, trægarager, plankeværker, buske, biler m.v.
- Efterlad ikke gløder eller ulmende planterester. Vand evt. området
- Efterlad ikke en varm brænder i nærheden af brændbare ting.



## **TIL EGNE NOTATER**

## **TIL EGNE NOTATER**



## Checkliste til kontrol af brandsikkerheden

### Trapper (flugtveje)

- Er der aviser, inventar og lignende. brandbart på trappen?  
*Fjern alt brændbart. Trappen er flugtvej i tilfælde af brand.*
- Er der cykler, barnevogne og større genstande på reposerne?  
*Fjern dem! Flugtvejen må aldrig være spærret.*

### Kældre og lofter

- Er branddøre til kældre og lofter lukkede?  
*Branddøre skal være selvlukkende, forsynet med fx dørpumpe.*
- Er branddøre til kældre og lofter ulåste?  
*Branddøre bør forsynes med låse og holdes aflåst.*
- Er branddøre blokeret i åben stilling?  
*Blokeringer (kiler, snore m.v.) fjernes, så dørene bliver selvlukkende.  
Sæt skilt på døren: "Branddør—holdes lukket".*

### Affaldsbeholdere og containere

- Er indkastningslåger til alle affaldsskakter lukkede?  
*Indkastningslåger skal holdes lukkede, aflåste og være lufttætte.*
- Er affaldsrummet aflåst?  
*Døren til rummet bør være selvlukkende—forsynet med dørpumpe - og aflåst.*
- Står affaldsbeholderen op af bygning/vinduer?  
*Beholdere over 120 liter bør placeres mindst 5 m fra vinduer og 2,5 - 5 m fra ubrudt ydervæg.*
- Står affaldsbeholderen under halvtag, overdækning af træ, plast eller lignende.  
*Halvtag, overdækninger og skure bør udføres af ubrændbare materialer.  
Ellers bør affaldsbeholdere/containere stå i det fri.*
- Er der belysning ved affaldsbeholderen?  
*Det er en god ide med præventiv belysning på containerpladsen, så lyset tænder ved bevægelse i området.*
- Er der affald omkring containeren?  
*Ryd det op og overvej evt. at opsætte en ekstra container.*
- Står affaldsbeholder/container i tilkørselsvejen for brandvæsenet?  
*Flyt den. Den - eller andet - må ikke stå i tilkørselsveje. Se evt. retningslinier for udførelse af Brandveje på Københavns Brandvæsens hjemmeside.*
- Er der beplantning ved affaldspladsen?  
*Beplantningen bør fjernes.*



**KØBENHAVNS BRANDVÆSEN  
FOREBYGGENDE AFDELING**

H. C. Andersens Boulevard 23

1553 København V

Telefon: 33 66 29 15

E-mail: [forebygafd@112.dk](mailto:forebygafd@112.dk)

[www.brand.kk.dk](http://www.brand.kk.dk)



En virksomhed i  
Københavns Kommune